

РЕШЕНИЕ

№ 4150

гр. София, 23.06.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 40 състав,
в публично заседание на 20.05.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Дилияна Николова

при участието на секретаря Мая Георгиева и при участието на прокурора Куман Куманов, като разгледа дело номер **2083** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл.1, ал.2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.

Образувано е по възражение – инцидентен иск на И. А. К. като се претендира присъждане на: 1. Обезщетение от бездействието на НЕЛК да му предостави екземпляр от изготвеното на хартиен носител на 15.05.2019г. ЕР № 0842, което е връчено на К. едва месец след това; 2. Вреди от оставането на К. без определен процент трайно намалена работоспособност след отмяната на решението на ТЕЛК, респ. без социална пенсия извън всякакви разумни и законови срокове; 3. Отделни вреди поради това, че не са извършени от НЕЛК прегледи на К. преди постановяване на посоченото по-горе експертно решение на НЕЛК и не е определен процент ТНР и придвижването на досието за преосвидетелстване от ТЕЛК е по вина на солидарните ответници; 4. Обезщетение за неправилно определен и отменен процент ТНР от солидарните ответници.

С оглед дадената възможност, на 29.06.2020г. по делото е депозирано заявление – изменение на исковите претенции и изпълнение на дадените указания, подписано от ищеца К. и адв.Ж., в което се уточнява, че исковите претенции са насочени срещу солидарните ответници НЕЛК, СРЗИ, НОИ, РДСП и Министерство на здравеопазването. Предмет на иска е установяване на тенденциозни незаконни действия и бездействия на солидарните ответници, вследствие на което ищецът е лишен от получаване на социална инвалидна пенсия, за което претендира ответниците

да бъдат осъдени да му заплатят морално обезщетение по 200 лева на месец, считано от 15.05.2019г. до 15.06.2020г. – общо 2600 лева.

На 09.07.2020г. по делото е депозирано възражение и поредно изпълнение на дадените указания. Видно от него, ищецът уточнява, че видът на вредите е само неимуществен; основанието, от което произтичат вредите не е административен акт, а тенденциозни незаконни „действия и бездействия“ на солидарните ответници, вследствие на което на ищеца се причиняват болки и страдания от обидно и унижително отношение в административния процес по преосвидетелстването и лишаването за неразумно продължителен срок от получаване на социална инвалидна пенсия, за което прави искане да бъдат осъдени солидарните ответници да му заплатят морално обезщетение по 200 лева на месец, считано от 15.05.2019г. датата на постановяване на ЕР № 0842/15.05.2019г. на НЕЛК до датата на ново преосвидетелстване, която все още по неразбираеми причини солидарните ответници възпрепятстват да бъде насрочено и постановено законно и след извършване на действителни прегледи валидно ЕР на ТЕЛК с минимум 71% ТНР.

Съдът, в настоящия му състав, е приел, че дадените указания за отстраняване на нередовностите на исковата молба не са изпълнени, поради което с Определение № 5388/17.07.2020г. е прекратил производството по делото.

По реда на инстанционния контрол определението е отменено с Определение № 12685/14.10.2020г., постановено по адм.д. № 9347/2020г. по описа на ВАС, като касационната инстанция е приела, че с уточнителната молба на И. К. от 29.06.2020г., депозирана чрез пълномощника му адв.Ж., указанията на съда са изпълнени. Ищецът е посочил ответниците - НЕЛК, представляван от директора; Столичната РЗИ; НОИ, РДСП – С., представлявана от директора и Министерство на здравеопазването, представлявано от министъра; Предмета на иска: „ ... незаконни действия и бездействия на солидарните ответници, вследствие на което е лишен от получаване на социална инвалидна пенсия“; Вредите - „морално обезщетение по 200 лв. на месец, считано от 15.05.2019 г. – датата на постановяване на ЕР № 0842/15.05.2019 г. на НЕЛК до датата на новото преосвидетелстване ... общо 2 600 лева“; Периода, за който се претендира обезщетението е от 15.05.2019 г. до 15.06.2020 г., както и „ ... за бъдещ период ... до преосвидетелстването му“ като „в случая вредите са настъпили от действия и бездействия на солидарните ответници, а техните длъжностни лица са: техните директори и административни ръководители, като за МЗ е неговият министър.

С оглед приетата редовност на исковата молба и след извършена преценка за допустимост на предявения иск, с Определение от 22.12.2020г. делото е насрочено за разглеждане в открито съдебно заседание. С оглед дадените със същото определение указания на ищеца и постъпилата молба от него от 25.01.2021г., в съдебно заседание на 04.02.2021г. е заличен ответника Регионална дирекция „Социално подпомагане“ - С.-град и на негово място е конституирана като ответника Агенцията за социално подпомагане.

В съдебно заседание ищецът лично и чрез адв.Ж. моли исковата претенция да бъде уважена изцяло като основателна и доказана по основание и размер, както и причинно-следствената връзка между незаконните действия на ответника и настъпилия вредоносен резултат, който е доказан, както от медицинския документ, така и от свидетелските показания. Според ищеца в случая, тъй като се касае за документално освидетелстване, НЕЛК не е следвало да предоставя МЕД в оригинал, а

да предостави на съда копие от него като по този начин не препятства извършването от ТЕЛК на преосвидетелстване в изпълнение на издаденото от нея експертно решение от 2019г. Отговорността на СРЗИ обосновава с извършването на действие по изпращане на МЕД на ищеца на НЕЛК, вместо да забави изпращането с два дни до извършване на преосвидетелстването от ТЕЛК. Счита, че с поведението си ответниците изцяло са засегнали законните му права и интереси като са превишили своите права изцяло – игнорирали са правото на ищеца да получи достъп до медицински услуги и като цяло да се осигури неговия по-спокоен живот и неговите заболявания.

Ответникът Национална експертна лекарска комисия, в писмен отговор на исковата молба оспорва иска изцяло и моли да бъде отхвърлен като неоснователен и недоказан. Сочи, че по жалба от 15.03.2019г. срещу ЕР на ТЕЛК № 0579/26.02.2019г. е образувано производство по чл.112, ал.1, т.3 ЗЗдр. В това производство било постановено ЕР на НЕЛК № 0842/15.05.2019г., с което производството пред този ответник приключило. В изпълнение на Определение от 26.07.2019г., постановено по адм.д. № 6823/2019г. по описа на Административен съд София-град, с писмо изх.№ Ю-673/13.08.2019г. била изискана административната преписка /МЕД на освидетелстваното лице/, представена по адм.д.№ 6514/2019г. по описа на Административен съд София-град. Предвид всички образувани съдебни и административни производства по чл.112, ал.1 ЗЗдр сочи, че без административната преписка НЕЛК не би могъл да се произнесе.

В съдебно заседание чрез юрк.А. моли предявеният иск да бъде отхвърлен като неоснователен. Позовава се на представените в хода на производството доказателства, с които са доказани извършените действия по предоставяне на медицинската документация, спазване на производствените правила при произнасяне на НЕЛК във всеки един момент. Доказан намира хода на медицинската документация между институциите, като отбелязва, че ищецът е в правото си да обжалва всички актове, с които не е съгласен и той се е възползвал от него. НЕЛК предоставила медицинската документация на всички институции, тъй като в противен случай ще бъде изложена под опасност за налагане на съответните санкции, доказателствата за което се съдържат в кориците на делото. Намира, че фактическият състав на отговорността по ЗОДОВ не е изпълнен, тъй като не са установени действия от страна на НЕЛК, които да са довели до неблагоприятното положение, в което е изпаднал ищеца. Предвид това счита, че така предявената претенция е неоснователна и недоказана. Моли за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Ответникът Столична регионална здравна инспекция, в писмен отговор на исковата молба намира предявения иск за допустим, но неоснователен. Съображенията за това са, че нормативно е установена дейността по регистрация, обработка и съхраняване на здравната информация за освидетелстваните от ТЕЛК и НЕЛК лица, която се извършва от РКМЕ – чл.108, ал.1 от Закона за здравето /ЗЗдр/. РКМЕ сочи, че са структурни звена на регионалните здравни инспекции, в които се съхраняват медицинските експертни досиета като експертите в РКМЕ изпращат документите за освидетелстване или преосвидетелстване на лицата в съответната ТЕЛК в срок от 3 дни от получаването им. В настоящия случай, съгласно справка от Единната информационна система на медицинската експертиза в България, РКМЕ при СРЗИ изпратила на Втори състав на ТЕЛК при IV-та МБАЛ С. ЕАД медицинското експертно досие /МЕД/ на ищеца на 24.01.2019г. На 13.03.2019г. съставът е върнал на

РКМЕ посоченото досие ведно с постановеното ЕР № 0579/26.02.2019г. На 14.03.2019г. РКМЕ към СРЗИ изпратила на НЕЛК жалба от И. К. срещу ЕР № 579/26.02.2019г., ведно с цялото му МЕД. На 18.03.2019г. НЕЛК изпратила цялата документация на специализиран състав на НЕЛК по психични и вътрешни болести, който с ЕР № 842/15.05.2019г. отменил обжалваното решение на ТЕЛК и й върнал досието за ново освидетелстване. На 28.11.2019г. НЕЛК върнала МЕД на лицето в медицинската картотека. В изпълнение на ЕР № 842/15.05.2019г. РКМЕ изпратила документите за освидетелстване на I състав на ТЕЛК при Втора МБАЛ С.. Без да изчака произнасянето на състава на ТЕЛК, с писмо от 06.01.2020г. НЕЛК изисквала медицинското досие на лицето, което й било изпратено на 10.01.2020г. С предаването на медицинската документация на НЕЛК функциите на РКМЕ при СРЗИ били изчерпани. За ангажирането на отговорността на СРЗИ като солидарен ответник по предявения от К. иск смята, че не са отстранени нередовностите на исковата молба, тъй като се претендират вреди от действия и бездействия, но те не са индивидуализирани по време и място, нито са визирани длъжностни лица на СРЗИ от чиито действия/бездействия се твърди, че са причинени вредите.

В съдебно заседание чрез адв.Г. моли претенцията на ищеца срещу СРЗИ да бъде отхвърлена като неоснователна. Обосновава, че регионалната картотека на медицинската експертиза представлява структурно звено, което осъществява дейност по регистрация, обработка и съхранение на здравна информация на освидетелстваните от ТЕЛК и НЕЛК лица като РКМЕ не е орган на медицинска експертиза. Поради това с изпращането на МЕД в ТЕЛК, респективно изпращането му в НЕЛК, се осъществяват правомощията на РКМЕ. Изхождайки от дейността на тези структурни звена счита, че исковата претенция на К. е неоснователна и недоказана спрямо СРЗИ, поради което моли да бъде отхвърлена. Допълнителни съображения излага в писмени бележки.

Ответникът Национален осигурителен институт в писмен отговор на исковата молба, обосновава възражение за недопустимост на предявения иск спрямо него като се позовава на разпоредбата на чл.205 АПК вр. чл.1, ал.1 ЗОДОВ и чл.204, ал.4 АПК. Алтернативно се твърди неоснователност на предявения иск, тъй като в случая не се касаело за незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице от НОИ. Мотивира се, че органите на НОИ нямат участие в процеса на освидетелстване на ищеца като дейността им се осъществява едва след като бъде определен процент на трайно намалена работоспособност от органите на медицинската експертиза, при определяне на правото на пенсия и нейния размер – позовава се на разпоредбите на чл.71 и чл.72 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/, съгласно които лицата имат право на пенсия за инвалидност, когато са загубили напълно или частично работоспособността си завинаги или за продължително време и имат определена 50 или над 50 на сто трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане. Този процент на трайно намалена работоспособност съответно се определя от органите на медицинската експертиза – ТЕЛК и НЕЛК в експертното решение, издадено при освидетелстването на лицето. В случая на ищеца било издадено Експертно решение /ЕР/ на ТЕЛК № 0579/26.02.2019г., което било отменено с последващо решение на НЕЛК № 0842/15.05.2019г. като преписката била върната на ТЕЛК за ново произнасяне. Решението на НЕЛК не било обжалвано и влязло в сила, следователно при отсъствието на влязъл в сила акт, с който е определен процент на трайно намалена

работоспособност за НОИ не възниквало задължението за определяне и отпускане/възобновяване на пенсия.

В съдебно заседание, редовно и своевременно призован, не се представлява. Депозира писмени бележки по съществуващото на спора.

Ответникът Агенция за социално подпомагане, в писмен отговор на исковата молба, намира предявения с нея иск за неоснователен и недоказан. С оглед разписаните в нормативните актове функции и правомощия на органите на медицинската експертиза, намира, че АСП не следва да бъде привлечена като ответник по иска. В съдебно заседание чрез юр.к. моли за отхвърлянето на иска като неоснователен и недоказан.

Ответникът Министерство на здравеопазването, не представя отговор на исковата молба. Редовно и своевременно призован, не се представлява в съдебно заседание.

Участващият по делото прокурор К. от Софийска градска прокуратура, изразява становище за основателност на иска по отношение на ответника НЕЛК, но по отношение на размера счита, че същият е прекалено завишен, поради което моли съдът да отсъди по справедливост. По отношение на останалите ответници намира иска за неоснователен.

Административен съд София-град, като обсъди доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, приема за установено следното от фактическа страна:

Страните не спорят и от доказателствата по делото се установява, че ищецът И. К. е бил освидетелстван от ТЕЛК за общи заболявания при МБАЛ [фирма], [населено място] с Експертно решение /ЕР/ № 0613/22.03.2016г. /л.168 по делото/ като са определени 71% трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане за срок от три години – до 01.03.2019г. с водеща диагноза Параноидно разстройство на личността.

След изтичане на срока, за който е издадено експертното решение ищецът е преосвидетелстван като е постановено ЕР № 0579/26.02.2019г. на Втори състав на ТЕЛК при IV-та МБАЛ С. ЕАД, с което са му определени 50% трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане.

Недоволен от това решение на ТЕЛК ищецът К. го е обжалвал по реда на чл.112, ал.1, т.3 ЗЗдр пред НЕЛК. Последната е постановила ЕР № 0842/15.05.2019г., с което е отменила обжалваното пред нея експертно решение на ТЕЛК и е върнала документацията за извършване на ново преосвидетелстване. Решението, както е посочено в него, е постановено по документи на основание чл.50, ал.1 от Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза на работоспособността и на регионалните картотеки на медицинските експертизи /П./ от 2010г. Основанието, поради което решението на ТЕЛК от 26.02.2019г. е отменено е, че не са обсъдени и оценени заболявания, установени преди освидетелстването – други уточнени локални инфекции на кожата и подкожната тъкан, дискова болест.

ЕР № 0842/15.05.2019г. на НЕЛК, видно от документ за доставяне /л.118/ е съобщено на ищеца на 14.06.2019г.

Видно от съобщение на л.123 по делото, с разпореждане на съда от 26.08.2019г. по адм.д. № 6823/2019г. по описа на Административен съд София-град НЕЛК е уведомена, че исканото МЕД на И. К. не може да бъде върнато, тъй като е част от делото, което е образувано след постановяване на определение по адм.д. № 6514/2019г.

С писмо от 07.11.2019г. по адм.д.№ 6823/2019г. по описа на Административен съд София-град /л.119 по делото/, МЕД на И. К. е върнато на НЕЛК като е постъпило при него на 12.11.2019г.

Видно от докладна записка от 22.11.2019г. /л.120/ до директора на НЕЛК последният е уведомен, че МЕД следва да бъде върнато в РКМЕ – С. за изпълнение на ЕР № 0842/15.05.2019г. на НЕЛК – преосвидетелстване на лицето от ТЕЛК.

С писмо изх.№ 14615/25.03.2020г. на РКМЕ /л.138/ ищецът е уведомен, че на 10.01.2020г. МЕД е изпратено от РКМЕ в НЕЛК по тяхно искане и към 24.03.2020г. все още не е върнато.

От писмена молба на ответника НЕЛК, постъпила по делото на 28.05.2021г. се установява, че в момента МЕД на ищеца се намира в Административен съд София-град – приложено по дело № 11864/2019г. по описа на съда.

Предвид намаления процент на трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане /50%/ с разпореждане от 01.04.2019г. личната социална пенсия за инвалидност на ищеца е прекратена, считано от 02.03.2019г., съгласно разпоредбата на чл.96 КСО. Въпросът, свързан с прекратяването на личната социална пенсия за инвалидност на И. К. е бил предмет на обжалване по административен и съдебен ред като е решен окончателно с Решение № 13390/28.10.2020г., постановено по адм.д. № 5773/2020г. по описа на Върховния административен съд, с което са оставени в сила Решение № 5511/17.09.2019г., постановено по адм.д. № 7276/2019г. по описа на Административен съд София-град, с което е отхвърлена жалбата на И. К. срещу решение на директора на ТП на НОИ – С.-град, както и Решение № 7339/26.11.2019г. за поправка на очевидна фактическа грешка.

За изясняване на спора от фактическа страна по делото са изслушани показанията на свидетелите Н. Й. Г. и Детелинка Т. Д., които съдят кредитира като обективни и непротиворечащи на събраните по делото писмени доказателства.

От показанията на свидетеля Д. се установи, че се познава с ищеца от около 10 години като двамата поддържат приятелски отношения и си споделят проблеми, изградили са връзка на взаимно доверие, помагат си. Знае, че ищецът е освидетелстван от ТЕЛК, но отдавна, в началото на 2019г. От м.май 2019г. ищецът ходел всеки месец в НЕЛК, за да търси някакво решение, но оттам отказвали да му го дадат. Оказало се, че му крият досието, поради което той не може да бъде преосвидетелстван от ТЕЛК. После се оказало, че са му определили 50% ТНР и не му се полагат пари, а на него те са му необходими, за да живее, тъй като това е единственият му доход. Не знае с какви средства живее в момента, знае, че баща му му е давал пари, а синовете му са в чужбина. Липсата на средства за преживяване го тормозела непрекъснато, бил напрегнат, избухлив, чувствал се обиден, че инстанциите го прехвърлят насам - натам и не може да получи това, което иска.

От показанията на свидетеля Г. се установи, че ищецът ѝ е роднина, живее в близост като се виждат често, тъй като той често посещава дома ѝ и остава за обяд или вечеря. Знае, че няма средства, че има редица заболявания и е освидетелстван като последното освидетелстване е било през 2019г., когато са намалени процентите ТНР, с което той не е съгласен. Не ѝ била ясна причината, поради която не е преосвидетелстван, по негови думи не можело да се намери досието, според него го криели. Знае, че многократно

е посещавал НЕЛК да си търси досието, както и други институции, тъй като често искал от нея помощ за превоз или пари за билети. Не може да каже какво точно е здравословното му състояние, но за психическото свидетелства, че не е никак добре, тъй като я притеснява постоянно. Ядосвал се, крещял, вдигал кръвно налягане, започвал да се чеше, да си скубе косми от лицето. Налагало се да се прибягва до спешна помощ, заради високото кръвно налягане.

Въз основа на така установеното от фактическа страна, съдът обосновава следните правни изводи:

Съгласно чл.1, ал.1 ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Според ал.2 на с.р. исковете по ал.1 се разглеждат по реда, установен в Административнопроцесуалния кодекс – чл.203 и сл. В чл.204 АПК са регламентирани условията за допустимост на иска като според ал.4, когато вредите се претендират от незаконосъобразно действие или бездействие те се установяват от съда, пред който е предявен искът за обезщетението.

В настоящия случай фактическото основание, на което се базира претенцията на ищеца е „...незаконни действия и бездействия на солидарните ответници, вследствие на което е лишен от получаване на социална инвалидна пенсия.“ – Определение № 12685/14.10.2020г., постановено по адм.д. № 9347/2020г. по описа на Върховния административен съд.

Искът за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди е насочен срещу солидарните ответници Национална експертна лекарска комисия, Столична регионална здравна инспекция, Националния осигурителен институт, Агенция за социално подпомагане /молба от 25.01.2021г./ и Министерство на здравеопазването, които са юридически лица по арг. от разпоредбата на чл.25, ал.1 ЗЗдр, чл.8, ал.1 ЗЗдр, чл.33, ал.2 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/, чл.5, ал.2 от Закона за социално подпомагане /ЗСП/ и чл.42, ал.2 от Закона за администрацията и съответно са пасивно легитимирани да отговарят по тях с оглед разпоредбата на чл.205, ал.1 АПК.

По тези съображения съдът приема, че искът, с който е сезиран е допустим.

Разгледан по същество, искът е неоснователен.

Разпоредбата на чл.1, ал.1 ЗОДОВ предвижда, че държавата и общините отговарят за вреди, причинени от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Отговорността на държавата по ЗОДОВ е специална деликтна отговорност спрямо общата деликтна отговорност, уредена в чл.45 и сл. от Закона за задълженията и договорите /ЗЗД/. Тази отговорност произтича от общото задължение на държавата/общините при осъществяване на правомощията им техните органи и длъжностни лица да спазват правата и не накърняват законните интереси на гражданите, респ. юридическите лица. За разлика от тази отговорност, деликтната отговорност, уредена в ЗЗД произтича от общото задължение да не се вреди другиму. В този смисъл отговорността по ЗОДОВ има обективен характер – възниква при наличие на изрично предвидените в закона предпоставки и не е обусловена от

наличието на виновно поведение от страна на конкретно длъжностно лице, причинило с поведението си вредата – чл.4 ЗОДОВ.

За реализиране на отговорността по чл.1, ал.1 ЗОДОВ следва да е осъществен фактическият състав, изискващ кумулативното наличие на три предпоставки – незаконосъобразен административен акт, отменен по надлежния ред, респективно обявен за нищожен, или незаконосъобразно действие или незаконосъобразно бездействие на административен орган или длъжностно лице при или по повод упражняване на административна дейност; настъпила вреда; причинно-следствена връзка между незаконосъобразния акт, действие или бездействие и настъпилата вреда. Отсъствието на която и да е от трите предпоставки е пречка за реализиране отговорността на държавата по този ред.

Следва да се уточни, че под действия и бездействия, както ЗОДОВ, така и АПК имат предвид фактическите действия по чл.250, ал.1 АПК и фактическите бездействия по чл.256 АПК. Съгласно първата разпоредба незаконосъобразно фактическо действие е това действие, което се извършва от административен орган или длъжностно лице и което не се основава на административен акт или на закона. Според втората посочена разпоредба незаконосъобразно фактическо бездействие е налице, когато административният орган бездейства и не извършва действие, за което е задължен пряко по силата на силата на закона или подзаконов нормативен акт. И в двата случая действието и задължението, по което се бездейства, не следва да касаят правни действия или издаване на административен акт, т.е. когато административният орган е извършил действие, което представлява индивидуален административен акт това няма да бъде фактическо действие по см. на чл.250, ал.1 АПК, както и когато административният орган бездейства по задължение, което е задължение за издаване на индивидуален административен акт няма да е налице незаконосъобразно фактическо бездействие, а мълчалив отказ по см. на чл.58, ал.1 АПК, който кодексът приравнява на индивидуален административен акт – чл.21, ал.1 АПК.

В настоящия случай ищецът основава претенцията си на „...незаконни действия и бездействия на солидарните ответници, вследствие на което е лишен от получаване на социална инвалидна пенсия.“

Правото на пенсия за инвалидност, каквато в случая е била отпусната на ищеца, е регламентирано в КСО – Раздел втори от Глава шеста, чл.71 и сл. Съгласно чл.71 КСО лицата имат право на пенсия за инвалидност, когато са загубили напълно или частично работоспособността си завинаги или за продължително време, а според чл.72 КСО пенсия за инвалидност се определя на лица с 50 и над 50 на сто трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане. Съгласно чл.73, ал.1 КСО правото на пенсия за инвалидност се поражда от датата на инвалидизирането, а според ал.2 на с.р. пенсията за инвалидност се отпуска за срока на инвалидността. Според чл.90а, ал.1 КСО право на социална пенсия за инвалидност имат лицата, навършили 16-годишна възраст, с трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане повече от 71 на сто, на които не е отпусната друга пенсия, включително от друга държава като размерът ѝ за лицата с трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане над 90 на сто е 120 на

сто, а за лицата с трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане от 71 до 90 на сто - 110 на сто от социалната пенсия за старост – ал.2 на чл.90а. В чл.95 КСО са посочени случаите, в които пенсията се спира, а в чл.96 – случаите, когато пенсията се прекратява.

Страните не спорят, че ищецът е получавал лична социална пенсия за инвалидност по чл.90а КСО за 71% трайно намалена работоспособност, отпусната с разпореждане от 11.04.2013г. за периода от 22.11.2012г. до 01.03.2016г., а впоследствие с ЕР № 0613/22.03.2016г. срокът на инвалидността е удължен до 01.03.2019г. По служебен път в ТП на НОИ С. – град е изпратено на 27.03.2019г. ЕР №0579/26.02.2019г. на ТЕЛК – IV МБАЛ С. ЕАД, II състав, с което на И. К. са определени 50% трайно намалена работоспособност със срок на инвалидността до 01.02.2022г. Въз основа на това експертно решение на ТЕЛК е издадено разпореждане на ръководителя на ПО при ТП на НОИ – С.-град, с което на основание чл.96 КСО, считано от 02.03.2019г. е прекратена отпуснатата на ищеца пенсия. Разпореждането е потвърдено с Решение № 2153-21-161/30.05.2019г. на директора на ТП на НОИ – С.-град. С Решение № 5511/17.09.2019г., постановено по адм.д. № 7276/2019г. по описа на Административен съд София- град, поправено с Решение № 7339/26.11.2019г., е отхвърлена жалбата на И. А. К. срещу Решение №2155-21-161/30.05.2019г. на директора на ТП на НОИ С. - град, с което е отхвърлена жалбата му срещу Разпореждане № 1012-21-637/02.03.2019г. на Ръководителя ПО, с което на основание чл.96 КСО е прекратена личната му социална пенсия за инвалидност. Решението е оставено в сила с Решение № 13390/28.10.2020г., постановено по адм.д. № 5773/2020г. по описа на Върховния административен съд.

Анализът на посочените факти и правни разпоредби сочи, че лишаването на ищеца от получаването на социална инвалидна пенсия е пряка последица от изпълнението на издадения и влязъл в сила индивидуален административен акт - Разпореждане № 1012-21-637/02.03.2019г. на Ръководителя ПО, потвърдено с Решение №2155-21-161/30.05.2019г. на директора на ТП на НОИ С. – град. Следователно не е налице незаконосъобразно фактическо действие по см. на чл.250, ал.1 АПК, съответно липсва първият елемент от фактическия състав на отговорността по чл.1, ал.1 ЗОДОВ за реализиране отговорността по този ред на ответника НОИ. За пълнота следва да се посочи, че длъжностните лица и административните органи на НОИ в случаите като описания, действат в условията на обвързана компетентност, т.е. при наличие на съответните предпоставки не разполагат с възможност за преценка дали да прекратят конкретната пенсия или не.

Доколкото издаденият административен акт за прекратяване на личната социална инвалидна пенсия на ищеца К. е косвен резултат от издаденото ЕР на ТЕЛК № 0579/26.02.2019г., с което е определен процент на ТНР по-малък от 71%, следва да бъдат преценени действията на останалите ответници във връзка с процеса на освидетелстване на здравословното състояние на лицето от органите на медицинската експертиза.

Според чл.101 ЗЗдр за установяване на временна неработоспособност, за установяване на вида и степента на увреждане на деца до 16-годишна възраст и на лица, придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст

по чл.68 КСО и за установяване степента на трайно намалена работоспособност на лица в трудоспособна възраст, както и за потвърждаване на професионална болест се извършва медицинска експертиза. Медицинската експертиза се организира и ръководи от министъра на здравеопазването и от регионалната здравна инспекция. Принципите и критериите на медицинската експертиза, редът за установяване на временна неработоспособност, видът и степента на увреждане, степента на трайно намалена работоспособност, потвърждаване на професионална болест, както и условията и редът за извършване на медицинска експертиза по чл.103, ал.3 се определят с наредба на Министерския съвет. Въз основа на посочената разпоредба с ПМС № 120/23.06.2017г. е приета Наредбата за медицинската експертиза /НМЕ/, обн.ДВ, бр.51/27.06.2017г., в сила от същата дата.

Според чл.103 ЗЗдр медицинската експертиза включва експертиза на временната неработоспособност, експертиза на вида и степента на увреждане и експертиза на трайно намалената работоспособност. Експертизата на временната неработоспособност се извършва от лекуващия лекар, лекарски консултативни комисии /ЛКК/, териториални експертни лекарски комисии /ТЕЛК/ и от НЕЛК. Това са и органите на медицинската експертиза като с отделни правомощия разполагат министъра на здравеопазването и регионалната здравна инспекция.

Предвид така установената липса на правомощия във връзка с освидетелстването на здравословното състояние на лицата на Агенцията за социално подпомагане, искът, насочен срещу този ответник е неоснователен. Що се касае до ответниците НЕЛК и СРЗИ и твърдяните от ищеца незаконосъобразни действия и бездействия, извършени от техни длъжностни лица и органи, съдът намира следното:

Съгласно чл.105 ЗЗдр Териториалните експертни лекарски комисии се откриват и закриват от директорите на регионалните здравни инспекции съгласувано с министъра на здравеопазването към държавни и общински лечебни заведения за болнична помощ, центрове за психично здраве, центрове за кожно-венерически заболявания и комплексните онкологични центрове. Териториалните експертни лекарски комисии са структурни звена на лечебните заведения, към които са открити.

Съгласно чл.25, ал.1 и ал.5 ЗЗдр Националната експертна лекарска комисия е юридическо лице на бюджетна издръжка към министъра на здравеопазването, което осъществява експертни, контролно-методически и консултативни дейности по експертизата на работоспособността.

Съгласно чл.108 ЗЗдр дейността по регистрация, обработка и съхраняване на здравна информация за освидетелстваните от ТЕЛК и НЕЛК лица се осъществява от регионални картотеки на медицинските експертизи /РКМЕ/. Регионалните картотеки на медицинските експертизи са структурни звена на регионалната здравна инспекция /РЗИ/.

Съгласно чл.109 ЗЗдр устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза по чл.103 и на РКМЕ се определят с правилник на Министерския съвет. В съответствие с посочената разпоредба с ПМС № 83 от 26.04.2010г., обн. ДВ, бр.34/2010г. е приет Правилник за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на

регионалните картотеки на медицинските експертизи /П./. В него детайлно са разписани правомощията на всеки орган на медицинската експертиза, както и задълженията по предвиждането на медицинската документация на лицата от съответната РКМЕ. Съгласно чл.66 от правилника, когато НЕЛК е отменила решението на ТЕЛК и е върнала преписката за ново освидетелстване или преосвидетелстване на лицето, както е в настоящия случай, медицинското експертно досие се изпраща от РКМЕ на съответната ТЕЛК в срок от два работни дни от получаването му. В случая НЕЛК е върнала МЕД на ищеца в РКМЕ на 28.11.2019г., а на 02.12.2019г. РКМЕ е изпратила МЕД на ТЕЛК при Втора МБАЛ С. за ново произнасяне в съответствие с ЕР № 0842/15.05.2019г. С писмо от 06.01.2020г. НЕЛК изисква медицинското досие на лицето преди произнасянето на ТЕЛК.

Към 27.08.2019г., видно от съобщение по д.№ 6823/2019г. по описа на Административен съд София-град, МЕД на И. К. е било част от доказателствата по това дело. МЕД е върнато на НЕЛК на 07.11.2019г., получено в НЕЛК на 12.11.2019г., видно от писмо, приложено на л.119 по делото. Посоченото дело, съгласно извършената от съда служебно справка в електронния деловоден регистър на делата, е образувано по „искане – иск“ на И. А. К., подадено чрез пълномощника адв.Ж., срещу НЕЛК, квалифициран от съда в постановеното по това дело решение като такъв с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ.

Към момента, съгласно молба на ответника НЕЛК от 28.05.2021г., МЕД на ищеца е приложено към доказателствата по адм.д. № 11864/2019г. по описа на Административен съд София-град. Делото е образувано по искане на И. А. К., действащ чрез адв.Ж., квалифицирано като иск с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ.

Съгласно чл.171, ал.1 АПК доказателствата, събрани редовно в производството пред административния орган, имат сила и пред съда. Според ал.2 на с.р. по искане на страните съдът може да събира и нови доказателства, допустими по Гражданския процесуален кодекс. Според чл.179 ГПК официален документ, издаден от длъжностно лице в кръга на службата му по установените форма и ред, съставлява доказателство за изявленията пред него и за извършените от него и пред него действия като официално заверени преписи или извлечения от официални документи имат същата доказателствена сила, както и оригиналите. Следователно за доказване на твърденията си страните могат да представят както оригинали на документи, така и официално заверени преписи. Липсата на конкретна правна норма, разписваща задължение за ответника НЕЛК да представя по образуваните по жалби и иски молби на ищеца, по които НЕЛК е страна, заверени преписи от документите, съдържащи се в МЕД на К., обуславя извод за отсъствие на незаконосъобразно фактическо действие на негов орган или длъжностно лице по см. на чл.250, ал.1 АПК.

От друга страна чл.60, ал.1 П. предвижда, че Регионалните картотеки са длъжни да предоставят медицинските експертни досиета за служебно ползване при поискване от Министерството на здравеопазването, Министерството на труда и социалната политика, НОИ и неговите териториални поделения, НЕЛК, съдебните органи, прокуратурата и органите

на МВР. Т.е. отново липсва норма, която да регламентира предоставянето на копие от досието. Това, между другото, би било и неизпълнимо в случаите, когато напр. в МЕД се съдържат рентгенографии и пр. Следователно предвид нормата на чл.60, ал.1 П. регионалната картотека при СРЗИ не може да откаже да предостави на НЕЛК МЕД на К. и като е изпълнила това свое задължение не е осъществила незаконосъобразно фактическо действие по см. на чл.250, ал.1 АПК.

Не се установява и незаконосъобразно фактическо бездействие на органите на медицинската експертиза по см. на чл.256 АПК – задължението за преосвидетелстване на ищеца К. е на ТЕЛК, на основание ЕР № 0842/15.05.2019г. на НЕЛК. За да се произнесе ТЕЛК обаче е необходимо да разполага с МЕД на лицето, в което се съдържат всички доказателства, необходими за извършване на експертизата на работоспособността. Досието, както се установи, е част от доказателствата по адм.д. № 11864/2019г. по описа на Административен съд София-град.

Предвид изложеното липсва основание за ангажиране на отговорността на ответниците НЕЛК и СРЗИ по предявения иск, тъй като не е осъществен първият елемент от фактическия състав на отговорността по чл.1, ал.1 ЗОДОВ – не се установи наличието на незаконосъобразно действие или бездействие по см. на чл.250, ал.1 и чл.256 АПК, вр. чл.1, ал.1 ЗОДОВ.

Доколкото ищецът не конкретизира какви незаконосъобразни действия и бездействия са осъществени от министъра на здравеопазването и/или длъжностни лица в Министерство на здравеопазването, вследствие на които е лишен от получаване на социална инвалидна пенсия, а съдът е ограничен в предмета на доказване от въведените от ищеца твърдения в исковата молба, представляващи фактическото основание на претенцията, следва искът да се приеме за недоказан, съответно неоснователен, и по отношение на този ответник.

Както се посочи по-горе, за да се осъществи съставът на отговорността по чл.1, ал.1 ЗОДОВ е необходимо ищецът да докаже наличието на незаконосъобразен административен акт/действие/бездействие на административен орган или длъжностно лице на държавата или общината, при осъществяване на административна дейност; настъпването на твърдените вреди – имуществени или неимуществени; причинно-следствена връзка между тях. Отсъствието на която и да е от посочените предпоставки обуславя неоснователност на предявения иск. В настоящия случай ищецът основава претенцията си на незаконосъобразни фактически действия и бездействия на органи и длъжностни лица на ответниците. По делото не се доказва наличието на такива във връзка със заявения резултат – оставането на ищеца без социална инвалидна пенсия. При липсата на първата предпоставка от фактическия състав на отговорността по чл.1, ал.1 ЗОДОВ е безпредметно разглеждането за наличие на останалите.

Предвид изложеното съдът приема, че не е осъществен фактическият състав на отговорността по чл.1, ал.1 ЗОДОВ, във вр. с чл.204, ал.4 АПК, поради което исковата претенция за заплащане на обезщетение за причинени неимуществени вреди като неоснователна, следва да бъде отхвърлена.

Водим от горното, Административен съд София-град, Второ отделение, 40-ти

състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от И. А. К. срещу солидарните ответници Национална експертна лекарска комисия, Столична регионална здравна инспекция, Национален осигурителен институт, Агенция за социално подпомагане и Министерство на здравеопазването иск с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ за присъждане на сумата в размер на 2600 лева, представляваща обезщетение на ищеца за причинените му неимуществени вреди от незаконни действия и бездействия на солидарните ответници, вследствие на което е лишен от получаване на социална инвалидна пенсия, за периода от 15.05.2019г. до 15.06.2020г.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл.137 АПК.

Съдия: